TURUNÇGİL DEPO ÇÜRÜKLÜKLERİ

Yeşil küf çürüklüğü [*Penicillium digitatum* (Pers.)Sacc.]

Mavi küf çürüklüğü (*P. italicum* Wehmer)

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Turunçgillerde depo çürüklükleri, Yeşil küf çürüklüğü (*Penicillium digitatum* (Pers.)Sacc. ve Mavi küf çürüklüğü (*Penicillium italicum* Wehmer) tarafından meydana gelir.

Depo çürüklükleri, turunçgil yetiştirilen tüm bölgelerimizde, hemen her bahçede ve depolarda görülmektedir. Etmenlerin sporları havada bol miktarda bulunmaktadır.

P.italicum'un silindirik, elipsoit ya da oval 2-3x3-5 µm boyutunda konidiosporları vardır. Enfekteli meyveler üzerinde mavimsi-yeşil renkli koloniler oluşur. Optimum 24°C'de gelişir. 10°C'nin altındaki sıcaklıklar mavi küf gelişimi için daha uygundur.

P.digitatum konidiosporları 4-7x6-8 µm boyutunda olup farklı şekillidir. Optimum 24°C'de gelişir, 10°C'nin altında ve 30°C üstündeki sıcaklıklarda gelişmesi çok yavaşlar. Etmen yaralardan giriş yapar. Enfeksiyondan 5-7 gün sonra inkübasyon tamamlanır ve meyvenin üzerinde etmenin konidiosporlarından oluşan bir fungal örtü oluşur. Enfeksiyonun gerçekleşebilmesi yaraların yanı sıra ortamın orantılı nemi ve sıcaklık ile yakından ilişkilidir.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Meyvelerin önce bir tarafında yumuşama görülür. Yumuşak olan kısımda beyaz ve sarımsı renkte etmenin konidiosporlarından oluşan bir fungal örtü meydana gelir. Bu fungal örtü iki üç gün içinde renk değiştirerek, zeytin yeşili ve mavimsi koyu yeşil renge döner. Yeşil rengin çevresinde şerit halinde ince beyaz bir bant oluşur. Ayrıca meyve üstünde ve lekelerin oluştuğu kısımda yağ bezlerinin bozulması ile yüzeysel bir çöküntü gerçekleşir **(Şekil 1).**

Şekil 1. *Penicillium* sp.'nin greyfurt meyvesindeki fungal gelişimi.

Çürüklük bahçede, depolarda, işleme evlerinde sorundur. Özellikle hasat sırasındaki yaralanmalar bu hastalığın depoya kadar taşınmasına neden olmaktadır. Depolama sırasında hasta meyvelerle sağlam meyvelerin teması sonucu çürüklük hızla yayılmaktadır.

3. KONUKÇULARI

Başta turunçgiller olmak üzere geniş bir konukçu dizisi vardır.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Hasattan önce diğer hastalık ve zararlılara karşı iyi bir mücadele yapılmalı, hastalıklı dal ve sürgünler zamanında budanmalıdır.
- Hasat esnasında meyveler yaralanmamalı, yere düşenler alınmamalıdır. Yağışlı günlerde ve sabah erken saatlerde hasat yapılmamalıdır.
- Sarartma odası temiz olmalı ve önceden dezenfekte edilmelidir.
- Meyveler işleme evlerine yığın halinde getirilecekse 3-4 sıradan fazla yığın yapılmamalıdır.
- Paketleme evlerine gelen meyveler kontrol edilmeli, çürük olanlar ayrılmalı ve ortamdan uzaklaştırılmalıdır.
- Meyveler ambalaj kaplarına düzgün sıralanmalı, taşıma, yükleme ve boşaltma sırasında herhangi bir yaralanmaya neden olunmamalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

İlaçlamalar hasattan önce veya hasattan sonra yapılmalıdır. Hasattan önce yapılacak uygulamalarda son ilaçlama ile hasat arasındaki süreye dikkat edilmelidir.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan Bitki Koruma Ürünleri kitabında tavsiye edilen ilaçlar ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

Hasattan önceki ilaçlamalar hidrolik bahçe pülverizatörü veya motorlu bahçe pülverizatörü ile; hasattan sonraki ilaçlamalar ise işleme evlerindeki otomatik özel makinelerle yapılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

İlaçlamalarda tüm meyve yüzeyinin ilaçlanmasına dikkat edilmelidir.

TAGEM